

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

شهری، گم شده زیر رمل‌ها...

شهری که زیر رمل‌های کنار ساحل گم شد

شاعر: علی‌الله قلی‌پور

تاریخ نوشته: ۱۳۹۰

مکان نوشته: تهران

ردیف: ۷۶۹۱

معجم: شعر ایرانی

صفحه: ۲۵۰

تاریخ: ۱۳۹۰

شما بی‌پنهان شکارچی بودید

طلا نژاد حسن

(سری جنگ هلاکتی پیش از آغاز جنگ ایران و عراق)

شما بی‌پنهان شکارچی بودید

ا) نسخه دستی: متن اصلی در مجموعه: دوستانه ایرانی

ردیف: ۴۸۴۸۴۸۴

ردیف: ۴۸۴۸۴۸

ردیف: ۴۸۴۸-۴۸۴۸-۴۸۴۸

www.usenjedisfahan.com

دیر مجموعه

usenje@usenjedisfahan.com

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

جمهوری اسلامی ایران

۱

یکی بود یکی نبود

روزی روزگاری توی یک شهر بی در و پیکر، که سگ هم
صاحب خودش را نمی‌شناخت، زنی زندگی می‌کرد. این زن هم
مثل همهی زن‌ها یک وقتی برای خودش، کیا و بیایی داشت و
بیا برویی. بین خودمان باشد. هیچ وقت کیا نداشت. همیشه هم
هشتش گرو نهاش بود. این‌ها همه‌اش حرف است. این تعارف‌ها
را همه باهم دارند.

حالا که دیگر به روغن‌سوزی افتاده بود، یواش یواش زرتش
قمحصور می‌شد و هر چهار قدمی که می‌رفت اول کاری می‌گشت
دنبال سرویس بهداشتی که... بی‌ادبی است، امروز یکی از
روزهای سرد اول زمستان است و او راه افتاده. آری از بغل یکی
از برج‌های میدان سرو، خیابان دوازدهی غربی، راه افتاده. هنوز
توی راه گیر کرده. یعنی همین حالا که من دارم حال و روزش

بعداً رو می‌کنم که چه طور، همین که اینجا ثبت شود که نه با اسلحه، نه با باتوم و نه با ضربه توی مغز و این حرف‌ها. نه، هیچ‌کدام این‌ها نیست. ولی همه‌جا چو افتاده که او را کشته‌اند. یعنی توی تظاهرات کشته شده. بعداً روشن می‌شود. یعنی نویسنده یک جوری برایتان رو می‌کند که چه و چه و چه؟

همه‌اش از یک روز برفی شروع شد.

یکی از آن روزها که سگ هم از لانه‌اش بیرون نمی‌آید. او عاشق روزای برفی بود. نمی‌دانم بنویسم بود یا هست. روز برفی برایش جاذبه‌ی خاصی دارد. اگرچه با دیدن اولین برف زمستانی ناخودآگاه مراسم خاک‌سپاری دختر یکی از همسایه‌ها در ذهنش زنده می‌شود.

اولین زمستانی که از جنوب به این دیار غریب آمده بود، دختر جوانی همسایه‌شان بود. ناراحتی قلبی داشت. هیچ نشان نمی‌داد. دختری، سرخ و سفید. خوش آب و رنگ. گفته بودند عملش ساده‌ی ساده است.

همه چیز ردیف... اما عمودی رفت و افقی آمد بیرون. با پای خودش رفت توی اتاق عمل، بعد هم یک جنازه‌ی تروتیمز تحویل بابا ننهاش دادند.

هیچ وقت یادش نمی‌رود.

گورکن هر چه کلنگ به زمین می‌زد. بی‌فایده. اصلاً زمین آخ نمی‌گفت. یخ بسته، سفت سفت عین استخون

را برای شما تعریف می‌کنم، هنوز نرسیده. کی هست و تا کی تو راه می‌ماند و می‌رسد یا نمی‌رسد؟ دیگر دست من و شما نیست. به این روایت بستگی دارد.

حالا خواننده‌ی عزیز دوست داری حکایتش را باور کن، دوست نداری باور نکن. هر طور که عشقت می‌کشد مختاری. از من گفتن و از تو نشنیدن. اما گوش تاریخ پُر است از این سرگذشت‌ها و این قصه‌ها، هرکسی در هر دوره‌ای مشابه‌اش را دیده یا چشیده.

اصلًا بی‌خيال این حرف‌ها.

من که مثل یک سایه دنبالش افتاده‌ام، ببینم عاقبتیش به کجا می‌کشد.

راستی، شروع این داستان را هر زمانی که خودت دوست داری توی ذهن‌ت مجسم کن. اما مکان؟ نه! مکانش در همین تهران نازین خودمان اتفاق می‌افتد. حالا بقیه‌ی ماجرا را بشنوید.

ظاهراً او مرده.

درست نمی‌دانم الان چند روز یا چند ماه یا چند سال است. همه‌ی مرده‌ها حالا به او می‌خندند و می‌گویند:

خوب مردی که مردی! انگار هنر کردی. خوب همه‌ی ما مردیم. که چی؟

اما فرق می‌کند. او توی زد و خورد و تظاهرات مرده.

آن روز دیگر به این جا نکشید. با سواری آمده بود. اول خیابان نصرت، ته خط بود. سرازیر شد سمت میدان، می‌خواست برود سمت دانشکده‌ی هنر که بالاخره ثبت‌نام کرده؟ نکرده؟
اما معلوم نشد چه طور یک‌دفعه شلوغ شد.
شلوغ داریم تا شلوغ!! سگ صاحب خودش را نمی‌شناخت.
شعار بود و شعار بود و شعار.
باتوم بود و فرار و گاز اشک‌آور و بیا و بین.

او که از بیخ با این ماجرا صنمی نداشت، پیچید تو یکی از کوچه‌های فرصت.

یک عده می‌دویندند و از جلوش به سرعت رد می‌شدند، یک عده هم در خانه‌ها را می‌زدند. در بعضی از خانه‌ها هم باز او خونسرد. جلو می‌رفت که یک هو توی آن بگیر و بیند یک موتورسوار به سرعت نزدیک شد و تو یک چشم بهم زدن کیف روی دوشش را کشید.
او بکش، موتوری بکش.

پندش برید و او هنوز خود کیف را روی سینه سفت چسبیده بود که یک مُشت سنگین، انگاری یک پُتک او را چسباند به دیوار.

- پیر خر تو هم؟! اعلامیه پخش می‌کنی؟! خجالت نمی‌کشی؟

همه‌ی عمر همین طوری بند را به آب داده بود.
فکر کرد دیگر رفته که یک‌دفعه صدای گاز موتور بلند شد و شروع کرد به دور زدن تو یک تیکه جا. چه هیبتی؟! موتور و موتورسوار اندازه‌ی یک کوه، چنگ انداخت و از روی سینه‌اش

مرده. همه یخ کرده بودند. همه‌ی مشایعه کننده‌ها، عین آدمبرفی.
نداشتند. پدرش کارگر اخراجی، دختر بیست ساله.
پول نداشتند توی قبرستان امامزاده طاهر خاکش کنند.
برُدنده... اوه... یک ده کوره تو راه قزوین. آن جا که دره‌هاش توی بهار و تابستان پر از بوی یونجه و بابونه است و زمستان‌ها پر از رد پای شغال و گرگ.
با چه مكافات زمین را چال کنند و بقیه‌ی مصیبت‌ها.

سرنخ از دستم در نزود. خلاصه توی یک روز برفی اتفاق افتاد. البته عشق برف و این حرف‌ها او را از خانه بیرون نکشانده بود. نه، قضیه جدی‌تر از این‌ها بود.

غیب شدن شهاب توی این اوضاع و احوال بگیر و بیند همه چیزش را خراب کرده بود. حتی قرار ملاقات با خسرو را از یادش برده بود. خسرو که این همه سال... تصویرش در پشت غبار زمان هرگز گم نشده بود و مثل یک گنجینه‌ی شخصی همیشه یک‌جایی پنهانش می‌کرد و گاه درمی‌آورد و نگاهش می‌کرد. عجله نکنید، به همین زودی با خسرو آشنا می‌شوید.

احتمالاً برف بی‌حال و بی‌رمقی هم بود.
اما حال می‌داد. هنوز اولش بود.

می‌دانست، نیم ساعت که بگذرد، یواش یواش می‌نشیند.
اولش چند قطره بود. اما به تدریج آن قدر می‌ریخت که مجبور می‌شد گشاد گشاد راه برود.

آن موقع است که چشمش دنبال مسجدی، درمانگاهی، جایی می‌گشت، که بشود، خودش را راحت کند.

تا بوده همین بوده. ملت دنبال قهرمان می‌گردن، تو همه چیز.
 تو صف اتوبوس، صف نان، تو بانک، خلاصه هم‌جا.
 یکی باید قهرمان باشد.
 و گرنه آب از آب تکون نمی‌خورد.
 اگر هم بخورد قهرمان باید مهر تأیید پای کار آدم بزند،
 و گرنه بیست سال بعد از مرگ هم محکمه می‌شوی. چرا
 این طور؟ چرا آن طور شد؟ چرا نشد؟
 ولی قهرمان حرف اول و آخر را می‌زنند.
 حالا این قهرمان هر چهقدر هم خرابی کرده باشد به حال
 عالم و آدم.

شاید همان یک مشت سنگین کار او را ساخته بود؟!
 از کجا معلوم؟!
 او که چندان رقمی نداشت.
 شصت سال سن!
 دو سه شب کم خوابی!
 شب قبل هم توی یک مترونیم تراس با یک پتو پیچیده دور
 خودش. با این دیسک کمر و زانوهای مُجاله تا صبح صلوات
 شمار دیجیتالی تو دستش و چشم دوخته به خیابان که:
 «حالا سروکله‌اش پیدا می‌شود؟ کی پیدا می‌شود؟» همه‌ی
 ذهنش فقط شهاب بود و شهاب.
 قبل از این چند روز چه حس و حال خوبی داشت! یک
 چیزی توی وجودش سر برآورده بود. چیزی مثل یک شاخه‌ی

کشید و دسته‌ی بریده‌اش عجل جانش شد.
 دسته‌ی بریده را ول نکرد.
 خر شد. خر!
 موتوری سرعت گرفت و دسته‌ی کیف ماند توی دست او.
 گاز داد و او لت و پار کشیده شد، دنبالش.
 بعد هم که دیگر هیچ.
 حالا چه قدر آدم‌های هراسان و کف به دهن با آن شعارها و
 مشت‌های تو هوا، از روی تن خونین و مالین او رد شدند؟
 حالا کی، در راه خدا مرده و زنده‌ی او را از زیر دست و پا
 جمع کرده و بعد هم که دیگر معلوم است...
 - تیر خورده.
 - نه بایا، خفه‌اش کرده‌ان.
 - با باتوم زدن پشت کله‌اش.
 خلاصه او که تا زنده بود کسی هویج هم خرجش نمی‌کرد.
 حالا عکس‌هاش تو بیشتر خانه‌های شهر هست.
 جوان‌هایی که تا دیروز تُف هم توی صورتش نمی‌انداختند
 حالا با چه علاقه و تحسینی زُل می‌زنند تو چشماش.
 آن هم چه عکس‌های خوشگلی.
 هرچه عکس عهد شاه سلیمان داشته معلوم نیست چه طور
 افتاده دست جماعت و... رُتوش، پشت رُتوش.
 چه لُعبتی!
 هر کی نداند فکر می‌کند جوان چهارده ساله...

تُرد و نازک که از کنارِ یک درختِ تنومندِ خشک بزند بیرون.
دوباره خسرو!

همه‌اش فکر می‌کرد: «حالا قیافه‌اش چه طور است؟ لابد
موها و ریش‌هاش جوگندمی...؟» شاید هم سفید سفید!
پوستش همان‌طور سبزه‌ی روشن؟ شاید هم؟!
دست‌ها زمخت شاید؟ مرد جنگ... خیلی چیزها را دیده.
خوب این‌طور که دکتر می‌گفت: « فقط پاهاش...»
بنجاه و هفت هشت ساله!
باید خیلی سرحال باشد.

توی این چند روز آخر هزار جور فکر کرده بود.
که «ای کاش دندان‌های جلوی خودش را روکش...» تازه
یادش افتاده بود که «این سال‌ها هیچ به خودش نرسیده، همه‌اش
شهاب و شهاب و شهاب...»

داریوش که زندگی خودش را می‌کرد و سالی یکبار هم
به‌зор... با بچه‌هاش حال و احوالی سریع... عین یک مهمان.
حالا هم که گمشدن شهاب برایش مثل گمشدن یک سر پیاز
است تو گونی سیب‌زمینی.

«بابا پیدا شی، اون جونوری که من دیدم، هر جا باشه
سر و کله‌اش پیدا...» و تلفن قطع شده بود.
او این روز آخر حتی قرار روز چهارشنبه و رفتن به
آسایشگاه را هم فراموش کرده بود.

۳

- اکسیژن رو قطع کن.
- نه، نه. قطع نکنید.
- چرا؟
- علایم حیاتی که کامله.
- نه ممکنه یک دفعه پس بزنه.
- آخه وضعش خیلی خراب بود. وقتی آوردن فشارخونش رو
شیش بود.
- لپض که مرخص!
- آره منم دیدمش من که گفتم دیگه غزلو خونده.
- همراهش کیه؟
- اووه. یک قشون آدم.
- یعنی چی؟
- مادر یکی از اوناس.

- بلا بگیری تو هم با این اسم گذاشتنت.
 - آره چه اسمای با مسمایی هم.
 - بابا این اکسیژنو دیگه از دهنش دربیار.
 - خانم. خانم. صدامو می شنوبی؟ خانم.
 بُوی دارچین. دستش را تکان می دهد. چه بُوی، آه کاش
 هش تر نزدیک شود. دستش را می گیرد توی دست خودش، باز
 هم نمی داند باز است یا بسته به تخت. تکانش می دهد:
 - نه بابا انگار نه انگار.
 - شاید خودشو می زنه به بی حالی؟!
 بُوی شکلات نزدیک صورتش می شود. صدایش از آن دو
 گمی کلفت تر است، نزدیک به صدای مردانه.
 دستش را می گذارد روی پلک او و می کشد بالا.
 - پس چرا حرف نمی زنه؟
 صدای نرم و سبک نزدیک می شود. نزدیک نزدیک. بُوی
 مطبووعی می پیچد، توی صدایش لرزش مخصوصی دارد. انگار او
 هم خم شده روی سرش، حالا سه تا صدا... دستش نرم است و
 گمی هم مرطوب. دست او را می گیرد.
 - خانم، خانم، چشماتو باز کن.
 - نه! انگار نه انگار.
 - علامش تقریباً نزدیک به عادیه.
 صدای دیگر:
 اما دماغت این عمل دوم رو احتیاج نداشت ها!

- اونا دیگه کی ان؟
 - تیرخوردها، گمشدها، چه می دونم دیگه بابا، آه آه تو هم
 چه قدر گیر می دی؟! انگار پنجه توی گوشه؟! این همه
 سرو صدا رو نشنیدی؟!
 - اوه، اوه، اوه، دردرس!
 انگار سه نفر بودند. حرفها را خوب خوب می شنود. اما
 پلک هاش به هم چسبیده. چسب چسب.
 - انگار پسرش چند روزیه گم و گور شده، این هم رفته
 ردش و این جورا.
 یک چیزی مثل لوله، شاید شیلنگ، چه می داند. یک چیزی
 تو همین مایه ها توی دهنش است. صدای قُر قُری هم ازش
 می پیچد توی حلقوش و... گوش هاش... دست ها انگار بسته
 است. شاید به تخت؟! خوب نمی فهمد، شاید هم شکسته،
 نمی داند سنگین است، نه تکانی، نه حرکتی، اصلاً خبری نیست.
 - خانم زرشناس به اتاق عمل
 خانم زرشناس به اتاق عمل.
 - آه..... تا می خوایم یه نفسی تازه کنیم، فوراً گند می زنن به
 اوقات من،
 - حالا اتاق عمل انگار چه خبره...
 - لا بد دکتر دیکاپریو دلش برات تنگ شده.
 - نه بابا امشب کشیک اون نیست.
 سینو وحه امشب دو تا عمل داره، هنوز هم نیومده.